Polisi Bioamrywiaeth

TAFLEN GLAWR Y POLISI

Manylion Allweddol

TEITL POLISI	*Polisi Bioamrywiaeth*
DYDDIAD CYMERADWYO	*7 Mai 2025*
CORFF CYMERADWYOL	*Bwrdd Academaidd*
FERSIWN	*A*
DYDDIADAU ADOLYGU BLAENOROL	*Newydd*
DYDDIAD ADOLYGIAD NESAF	*Mawrth 2027*
CANLYNIAD ASESIAD EFFAITH CYDRADDOLDEB	** Dim newid mawr*
POLISÏAU / GWEITHDREFNAU / CANLLAWIAU CYSYLLTIEDIG	*Strategaeth Cynaladwyedd* *Strategaeth Ymgysylltu Cynaliadwyedd* *Cynllun Rheoli Carbon 2024 - 2030* *Polisi Amgylchedd a Chynaliadwyedd* *Polisi Rheoli Dŵr* *Polisi Adeiladu ac Adnewyddu Cynaliadwy* *Cynllun Rheoli Ecolegol Mawrth 2024*
DYDDIAD GWEITHREDU	*Mawrth 2025*
PERCHENNOG POLISI (TEITL SWYDD)	*Pennaeth yr Amgylchedd Adeiledig, Cyfarwyddwr Cynorthwyol yr Amgylchedd ac Ystadau*
UNED / GWASANAETH	*Yr Amgylchedd, Ystadau a Chynaliadwyedd*
E-BOST CYSWLLT	*garoberts@cardiffmet.ac.uk*

Rheoli Fersiwn

FERSIWN	**DYDDIAD**	**RHESWM DROS NEWID**
1.0	*Mai 2025*	*Fersiwn gyntaf i'r UEG ei hystyried*

Hyb Polisïau

I gael rhagor o wybodaeth am bolisïau:

1. Gallwch fynd i dudalennau'r Ysgrifenyddiaeth ar InSite drwy https://outlookuwicac.sharepoint.com/sites/Secretariat;
2. Gallwch fynd i'r Hyb Polisïau drwy cardiffmet.ac.uk/about/policyhub; neu
3. Cysylltwch â policies@cardiffmet.ac.uk

Cynnwys

Manylion Allweddol 1
Rheoli Fersiwn 1
Hyb Polisïau 2
1 Cyflwyniad .... **Error! Bookmark not defined.**
2 Gwella Ecolegol a Rheoli Cynefinoedd 5
3 Cyflawni Cynllun Rheoli Ecolegol 5
4 Rolau a Chyfrifoldebau 6
5 Polisïau a Gweithdrefnau Cysylltiedig 6
6 Adolygu a Chymeradwyo 6

Polisi Bioamrywiaeth

1 Cyflwyniad

1.1 **Pwrpas**

Mae’r polisi’n nodi sut rydym am gynnal a gwella bioamrywiaeth a hybu cydnerthedd ecosystemau ar draws campysau Prifysgol Metropolitan Caerdydd, yn unol ag Adran 6 Deddf Dyletswydd yr Amgylchedd (Cymru) 2016.

1.2 **Cwmpas**

Mae Prifysgol Metropolitan Caerdydd yn ceisio cynnal a gwella ei safleoedd bioamrywiaeth ymhellach ar gampysau Llandaf, Cyncoed, Plas Gwyn ac Alexander House. Cynhaliwyd taith ecolegol o bob safle i bennu math a dosbarthiad y cynefinoedd sylfaenol ar y safle a llywio’r gwaith o gynhyrchu Cynllun Rheoli Ecolegol, yn manylu ar sut i weithredu gwelliannau ecolegol priodol a rheolaeth o’r safle er budd bioamrywiaeth.

Mae’r Polisi hwn yn cefnogi Nodau Datblygu Cynaliadwy rhifau 11, 13, 15,

1.3 **Diffiniadau**

1.3.1 **Bioamrywiaeth -** yn fyr am amrywiaeth fiolegol, yw amrywiaeth popeth byw a'u rhyngweithiadau. Mae bioamrywiaeth yn newid dros amser wrth i ddifodiant ddigwydd ac wrth i rywogaethau newydd ddatblygu. Mae gwyddonwyr yn aml yn sôn am dair lefel o amrywiaeth: amrywiaeth rhywogaethau, genetig ac ecosystemau.

1.3.2 **Ecoleg -** astudiaeth wyddonol o'r prosesau sy'n dylanwadu ar fywyd a chynefinoedd naturiol. Ecosystem: amgylchedd naturiol sy'n cynnwys fflora (planhigion) a ffawna (anifeiliaid) sy'n byw ac yn rhyngweithio o fewn yr amgylchedd hwnnw.

1.3.3 **Cynllun Rheoli Ecolegol -** Dogfen safle-benodol sy'n cynnwys prosesau a chyfarwyddiadau i reoli safle a'i weithrediadau mewn modd sy'n diogelu a gwella bioamrywiaeth ac ecoleg y safle a'r ardal gyfagos a gwblhawyd ym mis Mawrth 2024.

1.3.4 **Nodau Datblygu Cynaliadwy -** Mae'r Nodau Datblygu Cynaliadwy yn set o 17 nod a sefydlwyd yn 2015 gan y Cenhedloedd Unedig. Bwriad y nodau yw creu byd mwy cynaliadwy a theg drwy fynd i'r afael â heriau byd-eang.

1.3.5 Mae **Deddf Llesiant Cenedlaethau’r Dyfodol (Cymru) 2015** yn gyfraith sy’n anelu at wella llesiant cymdeithasol, economaidd, amgylcheddol a diwylliannol Cymru. Pwrpas y ddeddf yw sicrhau bod gweithredoedd yn diwallu anghenion y presennol heb beryglu gallu cenedlaethau’r dyfodol i ddiwallu eu hanghenion eu hunain.

1.3.6 **ISO 14001** Mae gweithgareddau’r Brifysgol yn cael effaith ar yr amgylchedd, ac rydym wedi ymrwymo i wella ein System Rheoli Amgylcheddol yn barhaus ac i ragori ar ofynion ISO 14001. Cefnogir hyn gan gyhoeddiad ac adrodd ar amcanion clyfar a blaenoriaethau i gyflawni'r System Rheoli Amgylcheddol, y Strategaeth Gynaliadwyedd a'r Cynllun Rheoli Carbon gyda pholisïau thema cynaliadwyedd.

1.3.7 Mae **Carbon Net Sero** yn cyfeirio at y cydbwysedd rhwng faint o nwyon tŷ gwydr mae'r Brifysgol yn ei gynhyrchu a faint sy'n cael ei dynnu o'r atmosffer. Gellir ei gyflawni drwy gyfuniad o leihau allyriadau a dileu allyriadau.

1.3.8 **Arolwg UKHab -** Mae Dosbarthiad Cynefin y DU yn ddull unedig a chynhwysfawr rhad ac am ddim i’w ddefnyddio o ddosbarthu cynefinoedd, a gynlluniwyd i ddarparu dull syml a chadarn o arolygu a monitro ar gyfer yr 21ain ganrif.

2 Gwella Ecolegol a Rheoli Cynefinoedd

2.1 Mae'r Cynllun Rheoli Ecolegol ar gyfer pob safle wedi darparu argymhellion sy'n ychwanegol at y rheolaeth amgylcheddol o ddydd i ddydd ar yr amgylcheddau allanol - ar gyfer gwella ecolegol ar y safle a rheoli cynefinoedd, i wella pob safle er budd bioamrywiaeth.

2.2 Yn ogystal, darparwyd argymhellion ar gyfer rheoli'r cynefinoedd/nodweddion canlynol, Coed/coetir; Glaswelltir amwynder; a Rhywogaethau ymledol.

3 Cyflawni Cynllun Rheoli Ecolegol

3.1 Bydd y Brifysgol yn:-

3.1.1 Pennu costau a blaenoriaethau ar gyfer cyflawni'r Cynllun Rheoli Ecolegol

3.1.2 Parhau i gefnogi’r Ardd Llif Naturiol ar Gampws Llandaf, yr Enactus – perllan ar Gampws Llandaf a’r Ardd Gymunedol.

3.1.3 Cynnig cyfle i staff a myfyrwyr ddefnyddio gofod allanol ar y campws ar gyfer plannu, tyfu a chefnogi bywyd gwyllt.

3.1.4 Cydymffurfio â'r holl ddeddfwriaeth sy'n berthnasol i fioamrywiaeth

3.1.5 Trefnu i arolygon Bywyd Gwyllt gael eu cynnal ar y Campws gan staff a myfyrwyr neu gan grwpiau bywyd gwyllt / cymunedol lleol i gofnodi a monitro effeithiau unrhyw welliannau.

3.1.6 Cynnal arolwg estynedig o Ddosbarthiad Cynefinoedd y DU (UKHab) ym mhob un o’r pedwar safle i gofnodi’r prif gynefinoedd sy’n bresennol ar y

safle fel arolwg cynefin wedi'i ddiweddaru i'r arolygon Cam 1 estynedig a gynhaliwyd gan Thomson yn 2013.

3.1.7 Cynnal asesiadau cyflwr pob parsel o gynefin ar y safle yn dilyn arolwg UKHab.

3.1.8 Mae gweithio gyda'n Contractwr Tiroedd i gyflawni'r Cynllun Rheoli Amgylcheddol wrth ystyried yr holl effeithiau andwyol posibl ar fioamrywiaeth safleoedd yn cael eu lleihau yn unol ag argymhellion y cynllun.

3.1.9 Cynnig cyfle i staff a myfyrwyr gefnogi a chymryd rhan yn y ddarpariaeth y Cynllun Rheoli Ecolegol.

3.1.10 Adolygiad o'r Cynllun Rheoli Ecolegol yn 2029.

3.1.11 Pennu a dogfennu gweithrediad yr amserlen reoli fesul mis a safle ar gyfer opsiynau gwella.

4 Rolau a Chyfrifoldebau

4.1 Mae'r polisi'n berthnasol i holl weithwyr (a chontractwyr, fel y bo'n berthnasol) Prifysgol Metropolitan Caerdydd.

4.2 Bydd y Brifysgol yn annog aelodau o gymuned staff a myfyrwyr y Brifysgol a rhanddeiliaid perthnasol eraill i ymgysylltu â'r polisi mewn grwpiau ffocws a thrwy wirfoddoli drwy bostio'r polisi ar dudalennau gwe'r Brifysgol gyda manylion cyswllt a chyfleoedd priodol.

5 Polisïau a Gweithdrefnau Cysylltiedig

5.1 Mae'r Polisi hwn yn ffurfio rhan o, a dylid ei ddarllen ar y cyd â Strategaeth Gynaliadwyedd, Strategaeth Ymgysylltu Cynaliadwyedd, Polisi Amgylchedd a Chynaliadwyedd, Cynllun Rheoli Carbon 2024-2030, Polisi Adeiladu ac Adnewyddu a Thargedau Cynaladwyedd a Ffocws Rheoli Carbon.

6 Adolygu a Chymeradwyo

6.1 Bydd perchennog y polisi yn darparu diweddariadau i'r polisi a thargedau Cynaliadwyedd cysylltiedig a ffocws Rheoli Carbon i'r Gweithgor Gweithredu Hinsawdd i ddechrau ac yna i Bwyllgor Amgylchedd, Ystadau a Chynaliadwyedd y Brifysgol.